

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Stühr): Jeg beder de Herrer undskylde, at jeg er lidt hæst, saa at det falder mig vanskeligt at tale højt, men jeg skal gøre mit bedste. — Inden jeg gaar ind paa Spørgsmaalet om Bregningeanstalten skal jeg med Hensyn til det i Betænkningens Nr. 31 tage Forbehold udtale, at der ikke forud var truffet nogen Aftale fra Udvalgets Side med mig om, at der forud skal skaffes Bevilling til saadanne Kommissioner. Det er en Selvfølge, at hvis jeg havde vidst noget om det, havde jeg forhandlet med Udvalget derom, saa meget mere som det godt kunde have ladet sig gøre, det gør mig ondt, at det ikke er sket, men jeg vidste ikke noget om det. — Med Hensyn til Betænkningens Nr. 52 skal jeg udtale, at jeg tiltræder Udvalgets Forslag, hvorved Beløbet 1,600 Kr. ned sættes til 800 Kr. — Naar jeg derefter gaar over til Spørgsmaalet om Bregninge, vil jeg sige, at det undrer mig en lille Smule, at de ærede Medlemmer, som have haft Ordet og have talt om det, der paavirkede deres Stilling, om Hensynet til de fattige Hjem, som man skulde hjælpe, om Hensynet til de fattige Børn, som gjorde, at man nødvendig maatte opsætte Sagen for længe, ikke have tænkt sig, at det samme Hensyn gjorde sig gældende ogsaa for mig, og at jeg i Virkeligheden var under ganske det samme Pres, som de Herrer vare. Der er af det ærede Medlem for Københavns Amts 3die Valgkreds (Osc. Hansen) blevet oplæst Brudstykker af et Brev fra, jeg tror, det var et Byraadsmedlem i Kolding, som refererer en Samtale mellem ham og mig. Dette Brev har jeg aldrig før hørt Tale om, og jeg kan virkelig ikke uden videre godkende en anden Mands Referat af en mundtlig Samtale med mig. Jeg kan ikke godkende, at jeg skulde have sagt de Ord, at jeg ikke vilde faa Tid til at sætte mig ind i Sagen i Vinter, det tror jeg ikke, jeg har sagt. Hvorledes de Ord ere faldne, som han refererer paa denne Maade, ved jeg ikke, men naar jeg tænker paa, hvor meget jeg har beskæftiget mig med Spørgsmaalet om Aandssvageanstalterne, kan jeg ikke tænke mig Muligheden af, at jeg skulde have sagt disse Ord. Derimod skal jeg indrømme, at det kan være en rigtig Gengivelse af mine Udtalelser, naar han refererer, at jeg har sagt, at jeg egentlig ønskede at flytte Anstalten ud paa Heden. Jeg antager, at der er Medlemmer af Udvalget, som ville erindre, at jeg ogsaa der har udtalt, at dette oprindeligt var min Tanke, og at naar jeg opgav det, var det,

fordi jeg, jo mere jeg satte mig ind i Sagen, maatte mene, at Professor Keller havde Ret i sin Argumentation om det uheldige i at vælge Viborg og det heldige i at vælge et Sted, som laa i Nærheden af Vandet, dels paa Grund af Sølufften og dels paa Grund af Søbadene. Jeg synes dog, at de ærede Medlemmer, med hvem jeg nu har forhandlet i tre Aar, maatte have faaet saa meget Kendskab til mig, at de maatte kunne sige sig selv, at jeg ikke har haft nogen anden Grund til at foretrække Bregninge end den, at jeg efter bedste Overvejelse kom til det Resultat, at naar jeg ikke kunde faa Byggegrund ved Kolding, som jeg ikke syntes at kunne faa samlet Majoritet om, maatte jeg foretrække Bregninge som det bedste og rigtigste Sted. Det er tillige rigtigt, hvad det ærede Medlem sagde, som sidst havde Ordet (A. Nielsen), at jeg maatte gøre gældende, at saaledes som Sagen stod, maatte vi gaa til Bregninge eller foreløbig opsætte det hele, thi naar der for mig forelaa en kategorisk Erklæring fra Professor Keller om, at han, hvis han skulde til Viborg, tog sin Afsked straks, kunde jeg, efter det Kendskab, jeg havde til de Kellerske Anstalter tidligere, da de laa herude, ikke gaa ind paa, at denne Mand fjernedes, fordi jeg ansaa ham for at være af en saadan Betydning for Aandssvageanstalterne, at jeg ikke vilde paatage mig Ansvar for en saadan Fjernelse. Dertil kom, som sagt, at jeg efter at have sat mig ind i Sagen saa godt, jeg kunde, mente bestemte at maatte foretrække Bregninge for Viborg. Jeg vil dog endnu her sige, at et er en afgjort Sag, og det er, at for mig har der ikke været Tale om at tage Hensyn til Fæstningen; jeg vilde ikke i fjerneste Maade have betænkt mig paa at bygge ude ved Lyngby, hvis det havde været at foretrække, fordi der var en Fæstning derude, og det har jeg i sin Tid hestemt udtalt over for Professor Keller.

Saa kommer derefter Spørgsmaalet om Loven, saaledes som den blev forelagt. Det ærede Medlem for Københavns Amts 3die Valgkreds (Oscar Hansen) citerede en Udtalelse, som jeg altsaa er kommen med, og som skal findes i Tidenden for 1897—98, Sp. 4685, og gaar ud paa, at Professor Keller for mig havde gjort gældende, at naar Pengene ikke slog til, blev dog Staten i sidste Instans nødt til at supplere. Jeg tør naturligvis ikke nægte, at jeg har brugt disse Ord, men jeg vil dog bede bemærket, hvornaar jeg har brugt dem. Det var den Gang, jeg vægrede mig saa stærkt, jeg